

توحید و شرک از دیدگاه سلفیه و امامیه

عنوان انگلیسی:

عنوان عربی:

نویسنده: شمعون حیدر

استاد راهنما: محمدحسن قدردان قراملکی

مقطع: کارشناسی ارشد

استاد مشاور: حسن رضایی مهر

رشته:

استاد ناظر:

دانشگاه: جامعه المصطفی

تاریخ دفاع: 1385

واحد:

کلمات کلیدی: توحید، شرک، توسل، شفاعت، شیعه، وهابیت، سلفیه

اطلاق واژه «سلفیه» از زمان ابن تیمیه برای روش خاصی به کار می رفت که او در پیش گرفته بود. البته ریشه این رویکرد به اندیشه های احمد بن حنبل بازمی گردد، که اکنون نیز با عنوان وهابیت بروز پیدا کرده است. اصول و مبانی سلفیه را ظهورگرایی در قرآن، سنت و پیروی از سلف، تقدیم نقل بر عقل و تکفیر دیگران، دانسته اند. توحید نزد امامیه به معنای جاودانگی، یگانگی و بی‌همتایی خداوند است. ولی توحید نزد سلفیه این است که چیزی در اموری که مختص به خداست شریک او قرار داده نشود. نزد سلفیه توحید ربوبی و توحید اسما و صفات با عنوان توحید نظری، و توحید الوهی با عنوان توحید عملی بیان می شود. مراتب توحید از دیدگاه امامیه شامل توحید ذاتی، توحید صفاتی، توحید افعالی و توحید عملی می باشد. از سوی دیگر، امامیه شرک را به معنای اعتقاد به موجود مستقل از خدا و در عرض ذات و افعال و صفات او دانسته اند؛ اما سلفیه شرک را به معنای مساوی قراردادن خدا با مخلوق او در اموری که مختص به ذات اوست، می دانند. همچنین دهری‌گری، پرستش بت، ملائکه و اجرام آسمانی، از مصادیق شرک نزد امامیه تلقی می شود. در حالی که سلفیه مواردی همچون دعا نزد غیر خدا، درخواست حاجت از اموات، و استفاده از انگشتر یا شیبیه آن برای دفع بلا را نیز شرک می دانند. توسل نزد امامیه عبارت است از وسیله قراردادن اولیای الهی برای تقرب به خداوند و رسیدن به حاجت؛ و نزد سلفیه تقرب جستن به سوی خدا تنها به سبب اطاعت از خدا ممکن است. همچنین شفاعت نزد امامیه در حقیقت درخواست حاجت از شفیع است، تا او حاجت مشفوع را از خدا طلب نماید؛ اما نزد سلفیه شفاعت آن است که دیگری را برای جلب نفع و یا دفع ضرر، واسطه قرار دهند. البته درباره جواز توسل و شفاعت، می توان آیات، روایات، سیره اصحاب و سنت الهی را به عنوان مستند ارایه کرد.